NAM THỨ MƯỜI BA. — SỐ THỨ 2492

MỖI SỐ 0 $ 02

NGÀY THỨ TƯ 8 JUILLET 1925

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur 61-63, Rue du Coton, Hanoi

Directeur : F. H. SCHNEIDER
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur-gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique : TRUNG-BAC-TAN-VAN HANOI
Téléphone n° 666

Ban học bưu-điện ở trong trường thương-mại

Từ khi quan Toàn-quyền Sarraut tuyên bố cái chủ-nghĩa khai phóng, hứa cho những người trí thức trong bản-xứ được tùy cái tư-cách, tùy cái học-lực mà dần dần sẽ tham dự vào cái cơ-quan trọng yếu quản trị việc công; kể đến quan Toàn-quyền Long lại thừa cái chính sách rộng rãi của quan Sarraut mà lập ra trong các ngạch chức-dịch người bản-xứ ta có một ngạch tương đương và một ngạch phụ-tùc; ngạch phụ-tùc thì như chức giáo-viên ở các trường học, chức tham tá ở các sở các tòa, phụ-tá với người Tây mà cũng dự vào những công việc quan trọng, còn ngạch tương đương thì tức là thay hẳn người Tây mà đứng chủ sự về các công việc giản dị tầm-thường, như chức dự thẩm trong việc thẩm phán, chức công chính cán sự trong việc công tác, chức bưu-v, v. người minh được nghe cái chính-sách rộng rãi của chính-phủ bảo-hộ như thế, thì cũng nức lòng hởi dạ được một vài phần, vì nước minh đã cam phận yếu hèn mà phải chịu ở dưới quyền bảo-hộ của người Đại-pháp thì cái hi-vọng từ nhất, cái ý nguyện chung của cả một dân-tộc minh rất thành thực mà rất khẩn thiết là chỉ cần làm sao cho được cùng với người Pháp hưởng cái quyền lợi bình-đẳng và được theo người Pháp mà tham dự vào các việc công, ngạch tương đương và ngạch phụ-tùc mà chính-phủ bảo-hộ đặt ra để dành phần cho người minh chính là dìu dắt người minh vào con đường tham dự các việc công mà cho người minh cũng được có cái quyền-lợi bình-đẳng với người Pháp vậy.

Song, cách-ngôn Tây đã có câu: có đồng-đẳng mới bình-đẳng được. Lấy cái trình-độ trí-thức của người minh hiện thời mà nói thì ta dù tự ái đến đâu cũng còn phải thú nhận là người minh chưa sao đồng-đẳng với người Pháp được, như thế mà muốn chiếm được cái địa-vị, hưởng được phần quyền-lợi bình-đẳng, với người Pháp thì tất làm sao trước hết phải lo cho có cái trí-thức đồng-đẳng với người, mà muốn cho có được cái trí-thức đồng-đẳng với người thì còn gì hơn là sự học nữa.

Ta hiện thời chưa dám mạo muội nhận xằng là đã có được cái trí-thức đồng-đẳng với người Đại-pháp, nhưng ta quyết không chịu là không có thể luyện tập cái trí-thức ấy ít ra cũng xuýt-xoát với người, xưa nay sở dĩ cái trí-thức ấy còn khuyết phạp cho ta là vì phong-hội chưa mở-mang, giác-thông chưa rộng-rãi, cái tân-pháp quản-trị việc nước ta chưa biết đến mà có lẽ cũng chưa cần dùng đến làm gì; bể quan tỏa cảng, một mình riêng một địa-cầu, cứ thủ cựu an thường, theo cái chế-độ tộc-trưởng mà trên bảo dưới nghe nhau, cũng có chính; có giáo, có xã tắc, có triều-đình, có pháp-luật kỷ-cương, có thanh danh văn-vật, kiến thiết nên quốc-gia, tổ-chức nên xã-hội, tuy quê mùa cục-kịch mà không phải không trật-tự chỉnh-đốn, cảnh-tượng bình-hòa; giang-sơn nào anh hùng ấy, cũng cứ việc tương sinh tương dưỡng tương bảo tương trợ với nhau như thế là được là yên, không ai còn nghĩ tới cái phương-thuật khác cho giàu thêm nước mạnh thêm dân mà tìm tòi ra được những cách tổ-chức nên cái xã-hội, kiến thiết nên cái quốc-gia đời nay như các kịp đến cái then cửa hoàn-doanh nhất-dân mở toang ra. những cái phương-thuật mới mạnh dân giàu nước của người Âu-châu mới theo cái làn sóng thương-chiến công-chiến mà tràn sang khắp cả Á-lục ta, thì ta lại gặp phải cái thời giờ bắt buộc, một dân chịu bảo-hộ đối với một dân đi bảo-hộ, dương lúc hai bên mới cùng nhau chàng ngộ khỏi sao được tương-nghị tương-kỵ, chưa mất hẳn cái chần vực bỉ thử cùng nhau, thành ra người minh chưa chịu khuynh-hướng ngay vào cái phương-thuật mới ấy mà người Pháp cũng chưa quả quyết đem cái trí thức mới ấy tuới jrót hẳn vào cho ta, gọi là theo đòi Pháp-học chẳng qua là thông-ngôn được, sao là được, tạm đủ cái tư cách hạ-lại mà thôi, chứ đã nói gì được đến cái tân-pháp quản-trị việc công là những cái phương-thuật giàu nước mạnh dân đã có thành hiệu tốt đẹp rõ ràng ở các nước văn-minh tiên-tiến; vì thế mà cái tri-thức đồng-đẳng với người Pháp, đến nay ta vẫn mù-mù mịt-mịt, óc còn rỗng tuếch mà mắt còn tối đen; cái trí-thức đồng-đẳng với người Pháp đã chưa có gì, thì cái địa-vị và cái quyền lợi bình-đẳng với người Pháp mong gì có được; nhưng chưa có mà nếu được học thì rồi thế nào cũng có; cứ coi trong khoảng hơn mười năm nay, chính-phủ Pháp mới lợi rộng cho ta dần dần về đường học-thức, thì người minh quả cũng đã thấy có nhiều người thành-tài đạt đức, cũng theo chân nối gót được cùng người; nên dám chắc rằng sự học mà càng mở mang rộng ra cho ta được chừng nào thì cái trí-thức đồng-đẳng với người Pháp sẽ cũng có được dần dần cho ta chừng ấy vậy.

Vào khoảng vài năm nay, chính-phủ Pháp quả cũng đã thực-hành cái lời hứa trước, không kể những người đi du-học sang Pháp được lĩnh thụ cái giáo-dục như người Pháp mà luyện thành cái trí-thức đồng-đẳng với người Pháp đã đành, hiện ngay ở xứ minh cũng đã mở ra trường Cao-đẳng đủ các ban học mà về ban học y dược có thể học thi được đến bác-sĩ (Docteur), về ban học công tác có thể học thi được đến công-chính cán sự (Agent voyer), nay lại mở một ban học bưu-điện trong trường Thương-mại để đào tạo những nhân-tài sung vào chức bưu-cục chủ sự sau này nữa.

Sự học đã mở rộng ra cho ta dần dần như thế, thì ta có lo gì không luyện tập được cái trí-thức đồng-đẳng để chiếm lấy cái địa-vị hưởng lấy cái quyền lợi bình-đẳng như người, Còn nhớ quan Toàn-quyền Sarraut khi Pháp ở xứ ta đã có nói với chúng ta rằng: các ông cứ cố mà học đi, tập đi, đến ngày mà các ông học tập được cả, gọi đâu có đấy, hỏi gì biết nấy, thì chúng tôi có hẹp gì mà chẳng để cho các ông tự quản-trị lấy công việc các ông. Hỏi bạn thiếu-niên anh-tuấn ta, trước khi vào học ở những trường như ban học bưu-điện mới mở này là những trường-sở cho ta luyện tập cái trí-thức quản-trị việc công, ta hãy nên nhắc lại mà nhớ chôn vào ruột mấy lời trên ấy.

T.

Việc Thế-giới

(ĐIỆN TIN)

Ngày 5 Juillet 1925

Quan Toàn-quyền Merlin tại Paris

Quan Painlevé tiếp quan Toàn-quyền Merlin,

Động đất ở Nhật-bản

Động đất. Hai thành phố ở miền Totsori nam-bộ Nhật bản bị hủy hoại. (*Havas*)

Ngày 7 Juillet 1925

Nước Đức với nước Pháp

M. Trendelenburg có trình với M. Chaumet rằng nước Đức xét ra trước khi nghị-viện của hai nước giải tán, thì chưa có thể điều-đình về bản giao ước thương-mại được. Vậy M. Chaumet đã cùng M. Treadelenburg bàn bạc về cách đối phó với việc ấy.

Chiến-sự ở Maroc

Bộ chiến-tranh tuyên bố rằng những tin đồn về việc quân Riffains lên vào miền Pnáp, và các chân trước đây trung-thành với Pnáp lại làm phản là những tin đồn sai. Nay mai quân Pnáp sẽ theo cái chương-trình đã kế hoạch, mà đánh đuổi địch-quân khiến cho họ không sao chống cự được nữa.

Ông Painlevé có nói ngày hôm nay hội-đồng các quan thượng-thư đã họp ý với quan thống-chế Lyautey cử một viên danh tướng để chủ-trương việc chiến-tranh ở Maroc, dưới quyền quan thống-chế Lyautey.

Nghe đâu tại cuộc hội-nghị của đảng cộng-sản có định xin phép quan thủ-tướng Painlevé, rồi cử một phái bộ đến điều tra ở Maroc.

Ở Maroc có tin đến nói rằng quân Pnáp đánh và tiến ở miền bắc về các khu tây và trung, chiếm được nhiều nơi. Quân Riffains tổn hại nhiều. Ở khu đông, địch-quân phải lui ra Bab-T.fillasen và tây-bộ Kippane, tổn hại cũng nhiều.

Một tin về quan Sarraut

Có tin rằng lời đồn ông Godard đi đại-sứ ở Angora, thay cho ông Antoni Sarraut mà ông Albert Sarraut bổ sang Toàn-quyền Đông-pháp là một lời đồn sai.

Ngạch thẩm-phán Đông-pháp

Có lệnh bổ các chức thẩm-phán dự khuyết tại các tòa án sơ-cấp và tòa án hòa-giải ở Đông-pháp, và đặt 17 chức thẩm-phán dự khuyết các tòa phúc-thẩm Saigon và 6 chức thẩm-phán dự khuyết các tòa phúc-thẩm Hanoi, để thế vào chức trên kia.

Ông Caillaux sẽ đi Londres

Có tin nay mai nghị-viện giải tán, ông Caillaux sẽ đi Londres để bàn về vấn-đề trái-khoản. Còn như đi Washington không chắc ông có đi không.

Việc đình-công ở Bỉ

Thợ kim khí hội-nghị không ưng giảm tiền công, quyết nghỉ cứ bãi công.

Các báo ở New York đăng tin rằng thành Medzales (dân số 45 000 người), bị cháy hết cả

(*Indopacifi*)

Việc Trung-hoa

Việc bài ngoại

Tin Thượng-hải. — Công-chúng vẫn ném đá vào đường xe điện. Họ đánh đập ba người Nhật.

Tin Sán-đầu. — Công-chúng cướp phá các cửa hàng Anh và Nhật.

(*Havas*)

SÓNG BỂ BỐC LÊN CAO ĐƯỢC BAO NHIÊU?

Sóng bể bốc lên cao được đến bao nhiêu, kẻ ra cũng cũng biết lấy gì làm đích xác được. Cứ như một bản tờ trình của một người canh cột đèn phà ở Tillamook Rock (Orignon), là một cột đèn phà xây trên một hòn núi cao hơn mặt bể 90 pieds (29m26), mà từ đèn đến mặt đất lại còn cao 38 pieds (11m58), thì sóng bể có thể bốc cao lên 43 m 45 vì người ấy trình rằng sóng bốc cao hơn cột đèn độ 25 pieds (7 m 61) mà đập vỡ mặt kính và làm cho đèn tắt. Nawng xét ra lời trình trên này cũng có phần toát qua.

VĂN UYỂN

Khóc mẹ

Phù-sinh như mộng thấy mà đau,
Thân-thiết thêm canh chảy mạch sầu.
Các dục chưa đền công chín chữ,
Ngọt bùi khôn báo đức nghìn thu.
Trông chừng núi DI càng thương nhớ,
Khuất bóng mây Hàng biết ở đâu.
Cảnh ấy tình này trời có thấu,
Trăm năm một nắm cỏ rầu rầu.

Nhớ bạn

Sườn non trở gót mấy trăng rồi,
Nhớ bạn tri-âm luống ngậm ngùi.
Ngàn dặm quan sơn hàng lệ chảy,
Trăm năm vàng đá lòng cạnh vơi.
Nhắn sầu lưu-thủy đàn sai nhịp,
Ngậm chén ly-hoài rượu lạc hơi.
Ngồi nhẽm đêm khuya thêm bận bịu,
Muốn mang sông núi lại gần nơi.

Huỳnh-Tân.

LỜI ĐÀN BÀ

Bàn về vấn đề giáo dục con gái

II

Nói về tình tình

Muốn dạy cho người con gái, trước hết phải biết tính tình người con gái ra làm sao? nhiên hậu mới đem cách dạy bảo cho đúng đắn. Người con gái bẩm tính phần nhược nên tính tình thường mỏng manh. Người đời hay chê rằng: 1 nhẹ dạ; 2 là sơ suất, 3 là thẻo mách, 4 là tính hay phan thông.

Bốn cái tính đó là toàn tính xấu, vì nhẹ dạ hay tin người; lại hay nghi ngờ bậy bạ chả ý, sơ suất thì làm việc gì không có mẫn chắt, làm cũng như không, lại suy xét cho đến đầu đến đuôi; thẻo mách là ưng tò mò nghe lỏm chuyện người ta, hay bàn bạc những điều hiểm hóc; gì cũng tưởng là không ưng người hơn mình, hoặc bằng mình. Nhưng phần nhiều người có tính này, kẻ có tính khác, chớ cũng không nhất định người nào là người đủ cả bốn tính ấy, thế mà trong bốn tính ấy nếu có thể là tính yếu mà nhận ra, nên nhơn tính đó biết cách lợi dụng thì cũng có lẽ ex-ay lại cái tính tốt cũng không phải là không đặng.

Lợi dụng về tính tình

Nguyên tính nhẹ dạ hay nghe là vì người ta nói gì thì nghe, tính là rất rẻ, vì cho theo về đường hay thì không hay mà hễ theo về đường dở thì mau đỏ; hay với dở, phải nhiều lại những người đưa đường chỉ nẻo cho; nhẹ dạ thì hay cảm động, thấy sự đau đớn của người đời mà cũng chảy nước mắt rơi lệ động, như thấy kẻ nghèo hèn tật bệnh cũng thương xót, thấy ai tai nạn cũng bàng khuâng, hay đem công giúp của đỡ đần cho nhau, in người ôn-giáo thường hay thành thật, đường ấy cũng là tánh tốt, thường tình các người đàn bà con gái hay có cái tính như thế cả, tính sơ suất là không hay suy nghĩ đàng ra việc gì cũng đều hại hết thảy, chỉ có một điều là giận ai cũng chẳng có giận đặng lâu, mình đã sơ suất, thì là hay dàng được người sơ suất đối với mình.

Tạo mình thường hay gọi những hạng người ấy là hạng người vô-tâm, song phải biết tính ấy rất hay ngộ sự, đáng nên dân sự lắm thay.

Tính thẻo mách tuy khá ghét thật, việc mình thì nhác việc bà-láo thì siêng, chuyện người hay đem nói với người khác, nhưng mà xét lại trong cái tính thẻo mách ấy, lại có cuốn cái ý tìm tòi đó xét ấy là cái tính tinh tế, mà các nước văn minh bây giờ, người ta nghiên cứu nhiều khoa-học, cũng qua cũng là vì lẽ tìm tòi đó xét mà ra; nếu người đàn-bà để sẵn cái tính thẻo mách, mà biết cách dùng cho chính đáng, thì cứ tìm tòi đó xét, lấy sự hay sự dở của mình của người mà lựa lấy điều hay bỏ điều dở, lấy sự thật họa dùng điều giả, thì thẻo mách có hại gì đâu, hướng hồ có hay thẻo mách, mới hay khôn khéo. Những người đàn-bà mình thường khéo bánh khéo trái, khôn cách ăn ý ở, đều là trong tính tình có hay đó xét tìm tòi hết thảy, chớ có phải dùng dưng vô sự, không để tâm chú ý vào một việc nào, thì làm sao hiểu sự lý ở đời cho đặng.

Tính ghen tuông ai cho ghen xằng cho hư tâm hư tính, chớ ghen, biết ghen cũng việc người hơn mình kém, tức là mình phải làm nên cho bằng người, vì có ghen hơn ghét kém, mới có tiến hóa, bằng như khôn khéo mặc ai, dại khờ mình trời kệ, có lẽ trọn đời cũng một giọt bùn mà thôi.

(*Còn nữa*)

Đạm-Phương nữ sĩ.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi xin quí ông làm ơn giải đáp cho tôi một việc như sau này:

Người em gái tôi là B.T.N.ở làng.... lấy con bà H... ở làng.... cũng tỉnh ấy. Khi thị N lấy chồng chỉ có 12 tuổi mà bây giờ thì 16; thị N bây giờ nhất định không lấy người chồng ấy bởi vì người chồng hư lắm; mà từ khi thị Ký lấy chồng thì chưa vào sổ giá thú.

Vậy người em gái tôi có thể làm giấy xin li-dị và có thì đòi những đồ tư-trang lại được không? hay là phải trả tiền nọ nhà giai?

LỜI ĐÁP. — Khi em gái ông lấy chồng, chắc trong làng đã có sổ giá thú rồi mà không vào sổ thì về đường cưới xin ấy không có giá trị gì. Vậy thì người con gái có thể bỏ mà không xin tòa án cũng được, vì tòa án thế nào cũng phải coi sự cưới ấy như không có bao giờ.

Phàm những đồ nữ-trang hay áo quần, lúc cưới đem về nhà chồng, mà đến cả những đồ nữ-trang và áo quần của nhà chồng dẫn đến lúc cưới, em gái ông cũng được phép đem đi hết, nhà chồng không có phép đòi lại được vì đồ dẫn cưới là của vợ lẫn rồi. Tòa Thượng-thẩm đã nhiều lần xử như thế.

MỘT QUẢ NÚI ĐI ĐƯỢC

Ở Colorado (Mỹ-châu) có một quả núi thỉnh thoảng lại nhích đi một quãng. Mười lăm năm trước đây, đã thấy nứt nhiều đi, có khi một ngày đi đến năm sáu thước. Mới đây lại thấy nứt đi, cứ đi từ từ như một con rùa lớn, rồi lấp hẳn mất một con đường, làm cho xe-cộ không đi lại được nữa. Về việc ấy, các nhà địa-chất-học mỗi người bàn một lẽ, nhưng chẳng là lớp đất ở dưới gầm núi là một lớp đất hút nước và gặp những nước, cho nên núi mới chuyển động được như thế.

Giải đáp những điều pháp-luật

LỜI HỎI. — Tôi xin quí ông làm ơn giải đáp cho tôi một việc như sau này:

Người em gái tôi là B.T.N.ở làng.... lấy con bà H... ở làng.... cũng tỉnh ấy. Khi thị N lấy chồng chỉ có 12 tuổi mà bây giờ thì 16; thị N bây giờ nhất định không lấy người chồng ấy bởi vì người chồng hư lắm; mà từ khi thị Ký lấy chồng thì chưa vào sổ giá thú.

Vậy người em gái tôi có thể làm giấy xin li-dị và có thì đòi những đồ tư-trang lại được không? hay là phải trả tiền nọ nhà giai?

LỜI ĐÁP. — Khi em gái ông lấy chồng, chắc trong làng đã có sổ giá thú rồi mà không vào sổ thì về đường cưới xin ấy không có giá trị gì. Vậy thì người con gái có thể bỏ mà không xin tòa án cũng được, vì tòa án thế nào cũng phải coi sự cưới ấy như không có bao giờ.

Phàm những đồ nữ-trang hay áo quần, lúc cưới đem về nhà chồng, mà đến cả những đồ nữ-trang và áo quần của nhà chồng dẫn đến lúc cưới, em gái ông cũng được phép đem đi hết, nhà chồng không có phép đòi lại được vì đồ dẫn cưới là của vợ lẫn rồi. Tòa Thượng-thẩm đã nhiều lần xử như thế.

RÉSIDENCE SUPÉRIEURE DU TONKIN
DÉPÔT LÉGAL INDOCHINE
N° 3845

ABONNEMENT

Durée ou point de départ | 3 mois | 6 mois | 1 an
Tonkin, Annam, Cochinchine, Cambodge | 3 00 | 5 50 | 10 00
Chine, Siam, Laos | 4 00 | 7 50 | 14 00
Autres pays | 5 00 | 9 50 | 18 00

Changement d'adresse : 0 $ 50
Numéro du jour : 0 $ 02
Numéro arriéré : 0 $ 04

Tarif des annonces

Nombre de lignes | 1 fois | 2 fois | 3 fois | 4 fois | 5 fois | 6 fois | 12 fois
1 à 5 lignes | 3 00 | 5 40 | 7 50 | 9 60 | 11 25 | 13 50 | 24 00
6 à 10 — | 5 00 | 9 00 | 12 50 | 16 00 | 18 75 | 22 50 | 40 00
11 à 15 — | 6 00 | 10 80 | 15 00 | 19 20 | 22 50 | 27 00 | 48 00
16 à 20 — | 7 00 | 12 60 | 17 50 | 22 40 | 26 25 | 31 50 | 56 00
Sur 6 mois | 3 00 | 5 40 | 7 50 | 9 60 | 11 25 | 13 50 | 24 00
Trois mois | 1 50 | 2 75 | 4 00 | 5 00 | 6 00 | 7 00 | 12 00
Un mois | 0 50 | 0 90 | 1 25 | 1 60 | 1 90 | 2 25 | 4 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Adresser mandats à l'ordre de M. le Directeur du Trung Bắc Tân Văn

Réclame deux fois par page . . . 1 $ la ligne
Annonces judiciaires et légales . 1 $ 50 la ligne
On traite à forfait pour les contrats importants.

VIỆC HANOI

Thời-biểu

7 giờ 30 đỏ
12 giờ 22 đỏ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ.	10 $ 50
— nhì, —	10 20
— ba, —	9 60
Thóc hạng nhất, —	6 20
Bắp ngô —	5 60

Giá bạc. — Kể từ ngày 7 Juillet 1925, giá bạc ở khu Sinh-nước định là 11 f. 90.

Tin tàu. Tàu *Gouverneur Général Roume* mang thư sang Pháp, đến ngày 8 juillet 1925 hồi 14 giờ, ở Haiphong sẽ chạy đi Tourane và Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haïphong chuyến xe lửa 6 giờ 20 sáng 8 juillet.

Tàu *Fontainebleau* mang thư sang Pháp trừ các vật khai giá không kể đến ngày thứ bảy 11 juillet hồi 7 giờ ở Haïphong sẽ chạy đi Tourane và Saigon.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haïphong chuyến xe lửa 20 giờ 7 phút tối 10 Juillet.

Tàu « *Fontainebleau* » mang thư sang Pháp, trừ các vật có khai giá không mang, sẽ ở Hải-phòng chạy đi Tourane và Saigon ngày thứ bảy 11 juillet hồi 7 giờ.

Thư từ ở Hà-nội sẽ mang xuống Hải-phòng chuyến xe lửa 10 giờ 7 phút ngày 10 juillet.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Tin đường sá. — Quan Công sứ Quảng-yên vừa điện rằng vì những trận mưa vừa rồi, con đ-ông thuộc-địa số 18 bị đứt một quãng dài 20 thước ở cđ 5 km 100+700 vào ki ông Uông-bí và Tà-g-bạch về tỉnh Hải dương. Xe ô-tô không đ lại được.

Phát-hộ Xiêm-la. — Như lời bản báo đã nói trước, phái bộ Xiêm-la đi ngoại-giao trên Vân nam đã trở về Hanoi chuyến xe hỏa đêm hôm qua thứ hai 6 juillet.

Tối hôm nay, hồi 8 giờ quan Toàn-quyền có đặt đại-tiệc tại qui phủ để khoản-đãi phái bộ.

Nhà Đông-dương ngân-hàng. — Cái đặc quyền cấp cho nhà Đông-dương ngân-hàng theo như các chỉ-dụ ngày 24 janvier 875, 20 février 1888 và 16 mai 1900 và đã do các chỉ dụ ngày 3 août 1901, 5 décembre 1919, 4 janvier 1940, 12 janvier 1922, 17 janvier 1923, 10 janvier 1934 và 16 janvier 1925 sửa đổi lại thì nay được gia hạn thêm 6 tháng nữa tại Đông-dương, lại các địa-hạt của Pháp ở Ấn-độ và tại miền duyên-hải Somalis.

Quan Công-chánh giám đốc về Pháp. — Có tin rằng ở tháng septembre này thì quan Công-chánh giám đốc Pouyanne sẽ về nghỉ hẳn Pháp. Trước khi về, ngài sẽ đi thanh-tra khắp cả xứ Trung-kỳ, Nam-kỳ, Ai-lao và Cao-mên.

M Pouyanne về thì có lẽ M. Normandin là chánh kỹ-sư lới quyền cuộc Công-chính giám-đốc thay và M. Lemar là kỹ sư thượng hạng thì lên thay chức cũ của M Normandin.

Muốn bán : Một cái nhà gác số 66, phố hàng Bông thợ-nhuộm, về phía vườn hoa cửa nam
Hỏi ở đấy.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay, tòa Thượng-thẩm đã xử những việc sau này :

Tiền tiêu của chả. — Ng-thanh-Long làm công ở hiệu Denis frères Haiphong, một hôm nhận tiền của mười cái nhà Bưu-chính để mua tem cho chả đi thu thì sử Một-thâm tiêu nỗ hết được. Tòa án Trùng-trị Haiphong phạt Ng-thanh-Long 6 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm y án.

Một người đội-xếp ăn cắp. — Hôm tháng 4 tháng chín năm 1924 một người lính cảnh-sát tên là Đoàn-văn-Thu, vì đến phiên gác ở trong trại, nhân lúc không phải lên gác có cởi áo và dây lưng treo ở mắc rồi đi tắm. Đương tắm thì có người đến sở Cẩm báo có đem đánh nhau ăn-mạng ở vườn hoa Cửa-nam, liền vội-vàng lấy áo và dây lưng chạy đi, sau mới biết là mất cái đồng-hồ vàng và cái giấy học để ở túi áo hiệu có trình Cẩm. Cách ít lâu người ấy thấy Ng-v-Tiến là bạn đồng-sự đeo cái dây đồng hồ mất cắp. Hỏi thì nói là mua của người đi đường. Sau đó xét lại bắt được cái đồng-hồ mất cắp nữa mà xét ra thì là Ng-v-Tiến đem đến hiệu chữa đồng-hồ đổi lấy đồng-hồ quả lắc. Hỏi thì Ng-v-Tiến khai là của tên cu-li làm ở sở Cẩm bán cho. Nhưng đến lúc hỏi tên cu-li ấy không nhận là gì. Khi bị giải ra tòa án thì Ng-v-Tiến lại làm lời xui tên cu-li cứ nhận lỗi để lo tiền chạy luật-sư gỡ tội cho. Tòa án Trùng-trị tha cho Ng-v-Tiến vì xét không đủ chứng cớ. Quan Biện-lý chống án. Nay tòa Thượng-thẩm xét lại tìm đủ chứng cớ là Ng-v-Tiến có tội nên phạt 18 tháng tù.

Ăn cắp tiền của chủ cũ. — Lê-v-Cư làm bồi cho một người Tây ở dãy nhà của cô Tư Hồng trước, nhưng đã xin hồi không làm nữa. Đến sau thấy rõ tên Trần-v-Nhơn là học trò (con trai Trần-văn-Ngư ở dãy nhà ấy) gần nhà chả cũ đổi tiền lương. Bấy giờ chả lấy việc trả tiền, nhưng đến lúc cần dùng tiền thì chả sở ở bàn thì Lê-văn-Cư mới vì lấy mất cái giấy 100 đồng và một cái giấy 20 đồng. Khi ra chia cho Trần-văn-Nhơn 5 đồng, và đã tiêu mất 5 đồng nữa là 10 đồng. Sau việc ăn cắp lộ ra, thì Lê-văn-Nhơn đến nói linh tinh việc ấy với Trần-văn-Ngư. Bây giờ Trần-văn-Ngư thấy nhà liền phải bỏ ra 10 đồng đưa cho Lê văn-Cư đem đến cho im cuộc đi, ngờ đâu chả cứ đưa việc ấy đến công môn. Tòa án Trùng-trị Hanoi phạt Lê-văn-Cư 4 tháng tù và tha cho Trần văn-Ngư. Quan chưởng lý thấy tòa xử phạt nhẹ chống án xin phạt nặng hơn lên, nên tòa Thượng-thẩm xử tăng tội Lê-văn-Cư 1 năm tù Trần-văn-Nhơn lên 6 tháng tù và y án tha cho Trần-v-Ngư.

Tàu đến bến không đỗ. — Phạm-v-Vy là *ba-loong* tàu *Hàm-nghi* của công-ty Bạch-thái chở hành-khách đường Nam-định Kim-sơn. Hôm mồng 2 tháng tư năm 1925 khi tàu đến bến Tam-toa là bến xưa nay vẫn đỗ lại, có hai người hành khách là bố quan đồn và một người phu trạm bảo đỗ lại để lên bến, nhưng Phạm-văn-Vy không nghe cứ cho tàu chạy thẳng. Vì lẽ đó, hai người hành khách phải trình làm biên bản. Tòa án Trùng-trị Nam-định phạt Phạm-văn-Vy 500 quan mà tiền phạt công tiền lệ phí thì công ty Bạch-thái-Bưởi phải chịu trách nhiệm. Tòa Thượng-thẩm xét hồi rồi hoãn lại để nghị án.

---

rất lý kỳ, rất lý thú : TRUNG HIẾU THẦN TIÊN quyển thứ I, bán ở khắp các hàng sách, giá 0 $ 10.
Ở xa gửi tiền bằng tem cũng được.

VỪA MÁT-MẺ, VỪA TÍNH MỊCH !...

Bản-hiệu nhân vì chiều lòng các quí-khách ở các tỉnh, khi vãng lai Hà-thành, chiếu-cố đến bản-hiệu, nên nay mở thêm cái annexe ở số 1, tại ngõ Tam-thương, liền vào bản-hiệu.

Chung quanh có cây cối mát-mẻ, các phòng rộng-rãi sạch-sẽ, mà lại tĩnh-mịch ; thực là tiện chỗ ăn, chỗ nghỉ. Vậy xin các ngài chiếu-cố đến cho, bản-hiệu cám ơn lắm lắm.

PHÚ-GIA KHÁCH-SẠN
Téléphone N 613
36 bis, Rue du Coton — Hanoi
chủ-nhân
CÔNG-TU-NGHIỆP
Kính cáo

Canyăn xe lửa đêm 14 juillet này. — Công-ty xe lửa Vân-nam hô cáo rằng muốn cho các quí-khách có thể ở lại chơi mất trên Chapa ngày thứ hai 13 và ngày thứ ba 14 juillet, thì công-ty sẽ cho chuyến xe chạy đêm số 2002 chạy từ Lao-kay về Hà nội đêm 14 juillet, thay cho chuyến xe đêm số 2002 đi ra ngày đêm 13 juillet mà nay bãi đi.

Một việc làm phúc tí có. — Bà Phạm thị-Thịnh tức cô Hai ở phố hàng Bông Hanoi số nhà 248, tháng trước có gửi quan Công sứ tỉnh Hà-tĩnh và Nghệ-a 200 ạ tây gạo thì giá 2.400 đồng, để giúp nhân dân bị đói ở các hạt hai tỉnh ấy.

Bà Phạm-thị-Thịnh vừa tiếp được thư của quan Công-sứ hai tỉnh ấy ngợi khen công đức bà lắm.

Cứ chiếu số khai của những giấy đã gửi ra cho bà Phạm-thị-Thịnh thì số gạo ấy phát được 283 làng cho tất cả 30 747 người nam-phụ lão-ấu.

Bản báo cũng xin nối lời tại quan Công-sứ Nghệ Tĩnh mà ngợi khen bà về việc phúc đức ấy.

Ngoại quan lại. — M. Đoàn-Ngưng, tri-phủ hạng nhất, thương-tá Hải dương, nay đổi đi tri-phủ Nam-sách, thay M. Bùi-bằng-Thuận đổi về làm thương-tá Hải-dương.

M. Ng-đắc-Chất, thừa-phái hạng năm, phủ Khoái-châu được ng l 29 ngày.

M. Nguyễn-tiến-Lương, thừa-phái hạng năm ở Hải-ninh, hết hạn nghỉ nay bổ đi Na-thước (Thái-n nh).

Bán đấu giá. — Đến thứ năm 9 juillet này, hồi 3 giờ chiều, tại trong sân trước tòa án cơ công b nh thứ n sẽ đem sán đấu giá một con ngựa và các đồ đồng xe và xe công các sở vật và giá vật là gia-sản của viên đội pháo thủ Joly François ở cơ công binh thứ sáu.

AU CINÉMA TONKINOIS
13, rue des Eventails, Hanoi

Từ ngày thứ sáu 9 Juillet đến thứ hai 13 Juillet 1925

CỦA BẦU CỦA DÂN INCAS
Một phim phiêu-lưu tiểu-thuyết có 12 hồi

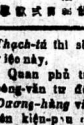
Hồi thứ tư : Cái tiếu dày máu.
Hồi thứ năm : Một nơi nguy hiểm.
Hồi thứ sáu : Một buổi gớm ghê.

PHI HÀNH GIA MALEC
Hải-kịch chia làm hai phần

Ngày thứ bảy 10 juillet
Ngày chủ nhật 11 juillet hồi 17 giờ 30

HẠ GIÁ GIẢM GIÁ

PHARMACIE FRANÇAISE & INDIGÈNE

Pharmacie Montès
54, RUE PAUL-BERT, HANOI
DẦU-GAN-CÁ-VIÊN
(Capsules huile de foie de morue)
Mỗi ngày uống bốn viên, sáng 2 viên, chiều 2 viên, trước khi ăn cơm.
Giá mỗi lọ : 0$60
油肝魚丸
專治氣虛血弱氣不長肉骨痿軟油盡全體

Ngoại cô đắc. — Cô Phạm-thị-Vượng, cô đã học thợ bạng ba ở Hà-giang, được nghỉ đẻ g h nh 2 tháng, tháng đầu tính lương, tháng sau nửa lương.

Ngoại thú y. — M. Vũ-đ-Liên, thú-y thí-sai, theo như *Đ n xứ*, được nghỉ một năm không lương.

Đấu giá in sách cho các trường. — Hồi 8 giờ sáng hôm qua thứ hai 6 juillet, tại nhà Học c lah Đông pháp để đấu giá in 81.010 quyển tập đọc của phòng ta-v n-hóa Học-c lah vừa soạn xong cho các trường sơ-đẳng dùng.

Cả thảy có 6 người đến bỏ thầu như sau này :

Nhà in Viễn đông bỏ	0$ 5
Nhà in Ngô tử-Hạ bỏ	0.05
Hội Đông-p tập ấn quán ở Saigon bỏ	0.08
Nhà in Minh-sang tức T B Cay bỏ	0.09
Nhà in Lê văn-P áo bỏ	0.15

Nhà in Văn-đông và Ngô-tử-Hạ bỏ bằng nhau, HH-đồng Hạ toan cho rất thấp xem bên nào trúng thì được thầu, nhưng vì M. Ng-tử Hạ không đến, nên nhà in V n-đông được tạm thầu.

MUỐN BÁN

Xe 6-16 « Peugeot » 14/32 mã lực, còn chỗ ngồi, 4 máy. Mới mua năm 1922, hiện nay còn tốt lắm ; sức xe rất khỏe, khung xe rất dài, có thể chữa làm xe vận-tải thì thực tốt.
Giá . . . . . 2.800$00
Hỏi tại : 39, Bd Félix Faure, 5, Rue des Teinturiers.

CINÉMA PATHE
HANOI

Hôm nay có tiền rất đặc biệt
Từ ngày thứ hai 29 Juin đến thứ năm 2 Juillet 1925

VẾT BAN CHAN PHẬT
Sự tích chuyện tàu rất hay

Phim ảnh này quay tại xứ Thibet thuộc về nước Tàu, dữa đâm to có trái núi Taischan.

Theo như tích chuyện một nghìn năm ; khi Phật đáng Thế ở tại núi này, có vết hàn chân ngài in ở lại trên ngọn núi.

Từ đấy tinh thiêng và thành tục mỗi năm [illegible] phúc rất đông.

Hai nghìn năm về sau khi Phật đáng Thế, chỗ vết hàn chân ngài thấy có xác một người Pháp chết nằm ở đấy. . . . . .

Mời quý-khách đến xem, sẽ biết rõ sự tích đầu đuôi.

Cinéma Pathé kính cáo

NƯỚC-CHANH
HIỆU T. B.
TỐT NHẤT, SẠCH NHẤT, LÀNH NHẤT
BÁN BUÔN TẠI :
124, Phố Sinh từ (cạnh Giám) Hanoi.

HIỆU BÀO-CHẾ :
CHASSAGNE
59, Rue Paul-Bert, Hanoi
Có bán đủ cả các thứ thuốc
MÀU NÊN MỜI QUYỂN MẪU HÀNG (CATALOGUE) Ở ĐÂY

Trường linh tập trẻ con. — Trường linh tập trẻ con ở Phú-lạng thương (école des enfants de troupe) đến tháng août này thì bắt đầu khai giảng. Ai có con muốn cho vào đấy học thì phải làm đơn xin quan Nguyên-soái tổng-thống binh-vụ Đông pháp mà do quan chủ tỉnh mình ở chuyển đệ cho.

Đơn ấy phải đính theo giấy má sau này :

1 Một cái giấy của lý-trưởng làng nhận thực người xin học đó là con ai, có chữ quốc ngữ thạo.

2 Một cái chứng-chỉ của lý-trưởng làng kê khai các điều khoản sau này : *a)* gia tình đứa trẻ thế nào ; *b)* cha-mẹ có được tử-tế và hạnh kiểm đứa trẻ ấy thế nào ; *c)* tên, tuổi và tình-cảnh của mọi người anh em họ chị em với đứa trẻ ấy.

3 Giấy của quan thầy thuốc bình nhận-thực rằng đứa trẻ có sức khỏe.

4 Giấy của người cha đứa trẻ ấy cam-đoan góp trả cho học một nửa số tiền ăn học của con khi đứa con ấy vì bệnh-hiểm xấu mà bị đuổi.

5 Giấy khai lý-lịch của người cha trong khi tòng quân.

LỜI CÁO PHÓ

Chúng tôi lấy làm đau đớn kính báo phó cùng các ông, các quan, các ông, các bà chỗ thân thích quyến thuộc rằng thân-mẫu, nhạc-mẫu, thân-mẫu chúng tôi là :

Bà cố Ân-sát CHU-MẠNH-TRINH

mới tạ thế, ngày hôm qua, năm nay hưởng thọ 52 tuổi, đến ngày 19 tháng năm ta tức ngày 9 juillet này sẽ cử-hành tang sự, *rước* linh-cữu an-táng tại bản-xã Phú-thị, tỉnh Hưng-yên.

Có ai tử : Chu-mạnh-Khải và vợ Chu-trọng-Thạc.
Có ai nội : Chu-thị An
Chu-thị-Qúi
Tế - tử : Phạm-mạnh Chữ
Hà-duy-Hanh

Nội ngoại tôi ở đồng gần quyến kính-cáo.

AVIS DE VENTE
XE Ô-TÔ BÁN LẠI

Có một cái xe ô-tô hiệu « Salmson » hai chỗ ngồi – Máy mạnh bằng bảy mã lực. Chạy thực tốt. Nhân muốn bán lại ngay. Ngài nào muốn mua thì viết thơ hỏi M. Capitaine Veau, Trésorier St Tonkinois – Bắc-ninh

---

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc hát đặc-biệt giúp hội Trí-tri. — M. Đoàn-khắc-Long chủ rạp hát Lạc-mộng-đài đường Belgique định đến tối thứ sáu 10 juillet diễn tích Tây-thi của Tân-Đà tiên-sinh soạn, thu được bao nhiêu tiền sẽ quyên cả giúp hội Trí-tri.

Qui-hóa thay tấm lòng thảo của ông Đoàn-khắc-Long đối với hội Trí-tri ; vậy mong rằng bà con trong thành-phố đến hôm đó chiếu cố lại mua vui cho thật đông.

Ngày hội Tây — Nhân dịp ngày hội Tây 14 juillet, các phòng giấy tòa Đốc lý sẽ đóng cửa cả ngày thứ hai 13 juillet sau.

Từ trên mái nhà rơi xuống. — Ngày hôm kia vào hồi 7 giờ rưỡi sáng s Y làm tích Viễn-đông (Verrerie d'Extrême Orient) ở đê Cửa-cấm có hai người thợ lợp kêm trên mái nhà tên là Phạm-đức-Nhiên 20 tuổi và Ng-v Cầm 25 tuổi, cùng ở cả Lạc-viên, chẳng may lăn ra gãi từ trên mái nhà rơi xuống đất cao ước 15 thước tây. Lập tức người ta cho xe tới đưa người bị rơi vào nhà thương thì tên Cầm đã thiệt mạng hồi 16 giờ, còn tên Nhiên trọng thương cũng nguy kịch lắm.

Thảm trọng. — Hồi 15 giờ ngày 4 juillet ở đường Hàng-kênh có một cái xác đứa con gái không rõ căn-cước đã đưa vào nhà mổ khám-nghiệm.

Đánh lẫn nhau. — Vũ-thị-Hợi, 25 tuổi và Ng-thị-Khải 28 tuổi, cùng ở xóm Lạc-viên, hôm qua vì những điều đánh nhau rồi lại đi trình sở Cẩm, thì sở Cẩm đã lập b n-bản để hầu xét.

Ngọn xe cộ. — Ngày 4 juillet trước, hồi 17 giờ rưỡi, một chiếc xe chở gạch của tên Vũ-v-Lan phố Bonnal đi đến phố Đền-cầu, chỗ đường xe hỏa, thì va phải chiếc xe tay hiệu P. P. K. số 2 666. Chiếc xe tay quẫn mất một bên bánh không cao gì đến ngoài.

Hồi 17 giờ 15 ngày 5 juillet ở trước cửa hàng cơm Yên-tân có chiếc xe chở hàng của tên Phạm-v-Ba va phải ô-tô số T. 2705 của M. Vũ-v-Thanh đậu ở đấy. Ô-tô của M. Thanh rác mất miếng mui xe, không việc gì đến ai cả.

Ăn mày bị bắt. — Ngày hôm qua sở Cẩm bắt được 12 tên ăn mày ở các phố giải ra ngoại thành.

Số những kẻ đi xin ngày nào lính cảnh-sát cũng tóm được hàng xâu điệu về sở Cẩm rồi giải ra ngoại thành mà không thấy bớt, tối đến thường thấy chúng vẫn vật ở các phố hè xó chợ, hoặc ở các ghế ở công-viên cũng còn nhan nhản, thì đã biết cái cách bắt ở ngoại-thành giải ra ngoại-thành là vô hiệu vậy.

LỚP HỌC TỐI Ở TRƯỜNG TRÍ-TRI

Bắt đầu từ ngày 6 juillet 1925, hội Trí-tri sẽ mở hai lớp học tối từ 7 giờ đến 10 giờ :

1° Một lớp dạy học trò đã có bằng sơ-học để thi vào trường Trung học. Học phí mỗi tháng là 2 đồng.

2° Một lớp dạy học trò lớp nhì (Cours Moyen) lên lớp nhất (Cours Supérieur). Học phí mỗi tháng là 1 đồng.

Các thầy giáo phần nhiều là những thầy giáo dạy các trường Pháp-Việt, có bằng thành-chung chữ tứng khoa đều đủ.

Ai muốn học thì đến đem đến trường Trí tri hay nhà M. Thu, số 27, Bd Paul Doumer, Haiphong.

Hội Trí-tri kính cáo.

Giải ra tòa án. — Những tên sau này phải giải ra tòa án xét ngu!.

Phạm-v-Thu, 16 tuổi nhà ở đường Lạch trầy ăn cắp một cái ví có 5 $ 70 và các giấy má vật của tên Ng-văn-Kua ở Hạ lý Phạm-thị-Lan 2 tuổi, làm cu-ly nhà ở An-đa và Trần-thị-Gái 34 tuổi làm cu-li nhà ở Đông-kinh nghĩa phạm tội ăn cắp thuốc bắc của nhà Tong-nam-Ly.

Việc nhà đã. — Việc này đã đăng ở số báo ngày hôm trước, nay lại được tin thêm tận như sau này :

Sáng ngày 4 juillet một bức điện hỏi bốn gian nhà lai tầng đang xây ở cạnh số 118 (tức là hội Trí tri) phố Đường-cát bị sụt đổ, may không việc gì đến người. Lập tức người ta đã bắt đong phòng bị sợ lại sụt đổ bắt kỳ nào chăng. Ngày hôm sau ông kỹ-sư thanh-tr 6 đã lại khám xét và lập biên bản.

Số 230

THÚY-HỦ

NGUYỄN-BỈ-MỤC dịch thuật

Thạch-tú nói :

— Đã công là bọn hảo-hán thì chỗ ấy bây giờ người ta đang muốn dung nạp hiền-sĩ, phỏng có bọn gì xuất người. Người đã nói như thế thì theo chúng ta cùng đi một thể.

Thời-thiên nói :

— Tôi lại có biết một tối đi tắt, để tôi xin đưa.

Nói xong, liền đưa *Dương-hùng* và *Thạch-tú* đi. Ba người cùng đi lối tắt qua phía sau núi, đi về *Lương-sơn-bạc*. Lại nói chuyện bai tên kiệu-phu đứng ở trong chứng nói, nhờ đợi mãi cho đến khi mặt trời đã ngả về tây mà cũng không thấy ba người kia đi xuống.

Chúng cứ tin lời dặn, cho nên không dám bỏ đi chỗ khác, sau cho đợi lâu quá, bắt-đắc-dĩ mới bảo nhau lên núi tìm. Bỗng trông thấy có một đám quan giả đang xâm xí đánh nhau ở trên cỏ-mộ, bai tên kiệu-phu đều xem tại ra đám quan giả kia trong một lát ở một bộ ruột người.

Hai tên kiệu-phu kinh-sợ ở lắng còn hồn vía nào nữa vội-vàng chạy về nói với *Phan-công*, rồi cùng *Phan-công* vào báo quan phủ. Quan phủ sai một viên huyện-úy đem bọn ngỗ-tác đến *Thủy-bình-sơn* để khám nghiệm tội-thể.

Khi khám-nghiệm xong, chúng về bẩm với quan phủ rằng :

— Một người đàn bà tên *roi Phan-xảo-vân* bị giết dưới gốc cây thông, con nữ-tỳ *Nghênh-nhi* thì bị giết ở bên cỏ-mộ. Cả hồ lại đầy mấy bộ áo, một bộ của người đàn bà, một bộ của hòa-thượng và một bộ của gã đầu-đà.

Quan phủ nghe báo, biết là việc này có can-thiệp đến việc hòa-thượng và đầu-đà bị giết hôm thuở, mới ra hỏi *Phan-công* cặn-kẽ từ đầu đến đuôi. *Phan công* đem việc say rượu ở trong tăng-phòng và việc *Thạch-tú* bị đuổi thuật lại một lượt cho quan phủ nghe.

Quan phủ phán rằng :

— Nếu vậy thì quả-nhiên người đàn-bà ấy cùng hòa-thượng thông gian, mà con nữ-tỳ và gã đầu-đà kia là hai đứa đưa dắt. *Thạch-tú* thấy việc bất-bình, giết chết hòa-thượng cùng đầu-đà, mà bẩm may *Dương-hùng* giết chết người đàn-bà cùng con nữ-tỳ, không còn nghi ngờ gì nữa. Bây giờ chỉ cho bắt *Dương-hùng* và *Thạch-tú* thì sẽ biết đinh-ninh được việc này.

Quan phủ tức thì viết một đạo công-văn tư đi các nơi để tầm-nã *Dương-hùng* và *Thạch-tú*, còn hai tên kiệu-phu cùng mọi người khác đều tha cho về, khi nào có cần, sẽ lại hỏi đến. *Phan-công* vâng về, đi mua áo quan để chôn người đàn bà cùng con nữ tỳ.

Lại nói chuyện *Dương-hùng*, *Thạch-tú* và *Thời-thiên* tự phủ *Kiến-châu* ra đi, mấy hôm đi đến *Vân-châu*, qua vùng *Hương-lâm*, trông thấy có một ngọn núi cao. Bấy giờ trời đã gần tối, ba người tìm vào ngủ trọ ở một tửu-điếm tại bên cạnh ngõ.

Tên tiểu-nhị vào sắp dọng cơm bàng thịt ba người xơi đã. Tên tiểu-nhị hỏi rằng :

— Các ông đi từ đâu mà đến đây tôi như thế nào ?

Thời-thiên nói :

— Hôm nay chúng tôi đi hơn một trăm dặm đường, bây giờ mới tới đây, thành ra vừa tối.

Tên tiểu-nhị hỏi :

— Các ông nếu xem lấy phải không ?

Thời thiên nói :

— Phải ! Để chúng tôi làm lấy.

Tên tiểu-nhị nói :

— Hôm nay không ai trọ, trong bếp vẫn có hai chiếc nồi đã rửa sạch-sẽ, các ông cứ đem mà dùng.

Thời-thiên hỏi rằng :

— Trong quán có rượu thịt gì bán không ?

Tên tiểu-nhị nói :

— Sáng hôm nay có ít thịt bán thì người trong làng gần đây đã mua hết cả rồi, chỉ còn có một nồi rượu, chứ k ông còn gì ăn cơm cả.

Thời-thiên nói :

— Bây giờ hãy cho vay năm đấu gạo thổi cơm.

Tên tiểu-nhị đi lấy gạo đưa cho *Thời-thiên* đem vo, rồi bảo nổi thổi cơm. *Thạch-tú* xếp các đồ hành-lý ở trong phòng. *Dương hùng* lấy ra một chiếc thoa trao cho tên tiểu-nhị mà bảo rằng :

— Ta bảy trí tiền mà rượu trước, còn đây năng mai sẽ tính.

Tên tiểu-nhị nhận chiếc thoa rồi đi, bưng hai rượu ở nhà trong ra, và lấy một đĩa rau luộc đặt ở trên bàn. *Thời-thiên* sách một thùng nước nóng cho đỡ cho *Dương hùng* và *Thạch-tú* rồi tay nhắc trước; nhất diện rót rượu mời tên tiểu-nhị cùng ngồi uống rượu cho vui.

Thạch-tú trông thấy đưới bàn có cắm hơn mười ngọn giáo thật tốt, mới hỏi tên tiểu-nhị rằng :

— Trong cửa hàng đây, làm gì lại có những khí giới này ?

Tên tiểu nhị nói :

— Những cái này là của ông chủ tôi để đó.

Thạch-tú hỏi rằng :

— Ông chủ đây là người thế nào ?

Tên tiểu-nhị nói :

— Các ông cũng là bọn giang-hồ mà sao lại không biết cái danh-hiệu của ông chủ tôi ở đây ? Ngọn núi trước đây tên gọi *Độc long-sơn*. Phía trước núi có một cái đồi cao, tên gọi *Độc long cương*. Nhà ông chủ tôi ở trên đồi ấy. Đất vuông 30 dặm, tên gọi *Chấc gia-trang*. Trang-chủ thái-công họ gọi *Chấc-trieu-phụng*, có ba con trai, chúng vẫn gọi là *Chấc thị lam-kiệt*. Lại trước phía sau còn thị các nhà điền-hộ, cả thảy độ sáu bảy trăm nhà, mỗi nhà có mấy ngọn giáo. Tiền-điền tôi đây gọi là *Chấc-gia điếm*, thường có mấy chục người vẫn đến nghỉ, cho nên đi các ngọn giáo ở đây.

Thạch tú nói :

— Chúng đi cái ngọn giáo ở đây làm gì ?

Tên tiểu-nhị nói :

— Đây cách *Lương-sơn-bạc* không xa bao nhiêu, chỉ sợ bọn họ đến vay lương, cho nên phải phòng-bị như thế.

Thạch-tú nói :

— Ta đi ngươi mấy lạng bạc, người cho ta một ngọn giáo để đàng phòng có được không ?

Tên tiểu-nhị nói :

— Không thể được ! Vì mỗi cái đã có biên rõ số-hiệu từng người, nếu tôi cho ông thì chịu sao nổi những ngọn côn của ông chủ tôi đánh. Ông chủ tôi người nghiêm-ngặt lắm, chứ không phải chơi !

Thạch-tú cười mà bảo rằng :

— Ta nói đùa đó thôi, sao chú mà nhà ngươi đi lo, sợ việc nặng rượu ấ !

Tên tiểu-nhị nói :

— Tôi không thể nặng được nữa, xin ông nói trước, các ông cứ tự-do mà nặng rượu.

Tên tiểu-nhị quay đi. *Dương-hùng* và *Thạch-tú* lại nặng rượu thêm một hồi nữa. Bỗng thấy *Thời-thiên* bảo rằng :

— Các ông có muốn ăn thị không ?

Dương-hùng nói :

— Người bán quán vừa nói không còn thịt bán, bây giờ nhà người lấy đâu cho được !

Thời-thiên khẽ khích người, rồi đi xuống dưới bếp, xách ra một con gà trống lớn, đã luộc sẵn rồi. *Dương-hùng* bảo rằng :

— Lấy đâu được thế ?

(Còn nữa)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chú Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ĐỒNG-HỒ
ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mô-nô,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá. . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
30, Phố Paul Bert, — HANOI

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Những người xanh bủng, huyết kém, nhất là con gái, những người đau mới khỏi, những người bị ngã nước mới khỏi nên dùng thuốc:

Peptonate de fer MONTÈS

Trước mỗi bữa cơm chính uống mấy dọt.

Giá tiền 0 $ 90

Nhà Bán-đồ « TẦM-TẦM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng

Một cái nguy-hiểm trong xã-hội

Trong lúc bắt đầu có mưa bụi này, các bệnh ho, đau màng phổi ... và tất cả các bệnh đau về bộ máy hô-hấp, lại sắp nhiều lắm, vậy cần phải cẩn thận lắm mới được. Thực thế bệnh ho không chữa cẩn-thận nguy-hiểm thế nào, tất ai cũng biết. Bệnh lao trong xứ này, nguy-hiểm lắm thay, vì mỗi năm bệnh ấy làm hại hàng vạn con người, bệnh ấy vẫn rình mà làm hại đó. Muốn tránh khỏi bệnh ấy phải giữ buồng phổi cho mạnh khỏe, thì chỉ có một cách là uống:

Cachets du Docteur Nofal
0 $ 95 một hộp

Mỗi ngày uống hai cachets (trước mỗi bữa cơm uống một cachet) thì thấy kiến hiệu quá kỳ sở vọng.

Nếu phổi yếu, không chịu được thời tiết ẩm nhẩm, và giá lạnh, chớ có chờ đợi nữa, nên dùng ngay!

Le sirop Nofal Thiocol

Nhiều thầy thuốc khuyên dùng thuốc ấy trị hết hẳn bệnh.

Giá tiền là 0 $ 90.

Hai thứ thuốc ấy ở hiệu CHASSAGNE. Phố Paul Bert có bán. Muốn hỏi điều gì hiệu ấy cũng sẵn lòng chỉ bảo cho.

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS
54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Muốn chữa khỏi các bệnh về đường tiểu-tiện thì nên dùng thuốc:

ABLENNOL

là thứ thuốc chữa bệnh lậu rất thần hiệu.
Chế toàn bằng chất Santalol chất Salol và chất Urotropine
Giá 1 $ 80 một hộp

Bởi nhờ khô ráo mau nên XÀ-BONG CADUM dùng ít hao, vì dùng cho mòn còn chúc xíu củng còn dùng đặng.

Hội T. B. K. N. C. T. T. T. — Bản tri sự mới bầu ngày đại hội-đồng 28 juin vừa rồi đã họp lần đầu tại hội-quán hội Trí-tri ngày 2 juillet 1925, hồi 20 giờ để cắt các chức dịch. Các hội viên đến đủ mặt, duy có ông Vu-thiện-Nghị xin từ dịch vì một không đến dự được.

Các chức dịch đã cắt cử như sau này.

Hội-trưởng: M. Ng-xuân-Đài; phó hội: MM Ng-đức-Hân, Vũ-đức-Hồi; thủ quĩ: MM. Nguyễn xuân-Dzương, Vincent Bửu; Thư ký: MM. Đoàn-mạnh Dzư, Tạ quang-Cát, Ng.-bá-Hạnh; ban tài-chính: MM Ng-thái-Định, Đặng văn-Ngữ, Ng-duy-Cao; ban văn-tấn: MM Phạm-kim Bảng, Trần-xuân-Lịch, Ng.-đức-Ban, Đào-tấn-Cầm, Ng-mạnh-Kiêm.

T B K.N.C.T.T.T H lại cáo.

HA-ĐÔNG

Ăn trộm ngô bị ăn vạ. Mới đây ở làng D. T. thuộc tổng Văn-la, huyện Thanh-trì có một tên hương trưởng cựu, đêm đi bẻ trộm ở ngoài đồng được mấy chục bắp ngô non, định mang về luộc ăn, chẳng may tuần phiên bắt ngay được, đi trình hương hội. Các ông hương hội lập tức họp hội đồng xét đích thực ăn trộm bèn ăn vạ 5 $ 00. Có một điều lạ là sao các ông lại cầm rộng công dân đi lấy thêm 6 $ 00, nhập với món tiền đó để làm gì, có người cho là để đánh chén, vì hôm ấy hội. đồng có tiếng *gõ thót* dữ! Ôi, cải lương!

V.Đ. lai cảo.

Không biết bổn-phận. Bản-quán tiếp được bài sau này, bỏ đi mấy đoạn phẩm, còn y nguyên-văn đăng báo để quan trên xét xem thực hư thế nào: Hôm 30 juin vừa rồi, tôi có đi qua bến đò Mai-lĩnh, khi đến bến thì thấy phà xếp đã đông khách mà vẫn không đi. Có người phàn nàn rằng có việc cần mà phải đợi ở phà đã hơn nửa giờ đồng hồ rồi, mà vẫn chưa cho sang; phu phà nghe nói liền trừng mắt nói nhiều câu khiếm nhã quá. Nhiều người nói cả ngày chúng chỉ chở ba bảy bốn chuyến là cùng, nhiều khi phà bên kia sang đến bên này rồi mà phà bên này vẫn chưa bỏ dây cho sang, khách chờ lâu sợ nhỡ mất việc thì lại đò sẽ nhau xuống đò. Người ta nói nỗi chậm trễ là tại chúng muốn làm ra thế để khách xuống đò thì người nhà chúng mở, để kiếm tiền. Lại phần nhiều các xe bò buôn bán chở nặng xuống phà đều phải thuê chúng năm ba xu, một hào gì đấy thì chúng mới chở cho. Chúng chỉ nhanh nhẩu cái khi có các quí-quan đi thôi.

Mong rằng việc này sẽ mau có lệnh cải lương đi thì dân nhà quê đi buôn bán, khách bộ hành qua lại mới khỏ mắc phải các nỗi khó khăn hiểm nghèo.

Một người qua đó lại cáo

Vụ thuế năm nay — Lẽ ra dân tỉnh Hà-đông đã phải nộp thuế từ mấy tuần lễ trước, nhưng nhờ ơn quan Sứ thấy dân còn chưa gặt hái đoạn, chưa sẵn đồng tiền, nên hạ lệnh cho hoãn lại vài tuần lễ đến nay mới thu góp. Tự mấy hôm nay các dân làng đâu đó đều nhộn-nhịp về sự thu thuế nộp thuế, làng nào tiếng trống đánh để thu thuế nghe cũng kêu như inh-ương luôn; các lý dịch các làng, các quan phủ huyện độ này đều bận-rộn về thuế chừng đến 14 juillet này mới xong.

Du thủ du thực. — Nhiều người phàn-nàn rằng ở làng kia đầu huyện Thanh-oai, cách tỉnh lỵ Hà-đông chừng 7 km, có mấy kẻ du thủ du thực, vô nghề nghiệp, vô gia-sản, quanh năm chỉ thi chỉ rượu chè cờ bạc, hễ thi chỉ đi lừa lọc giả dối người ta mà kiếm ăn, chúng hiêu linh chào-chàng lắm, làng xóm ai cũng phải ghê. Năm xưa trong mấy đứa ấy đã có đứa đi vu cáo cho người ta, nên đã bị giam phạt; nay chúng lại hợp với nhau, quấy nhiễu trong làng, chỉ lấy nghề đi làm chứng giả mà kiếm ăn nghe cũng bộ lắm. Đại khái trong làng xã ai có việc kiện-cáo gì chúng, kẻ khuất lý thuê chúng độ giảm ba hào chỉ bày đặt điều chứng, là chúng nhận đi làm chứng liều bậy, bảo nói sao thì nói, quàng xiên bậy bạ, làm rắc-rối cả các công-minh mà nhiều sự cho người làng xóm. Ấy hiện nay chúng cứ công nhiên lấy cái cách phi pháp đó làm nghề thực-thụ kiếm ăn, kể lương dân trong làng đều lấy làm e-ngại chúng lắm. Chẳng hay còn phép luật nào lại dung-thứ được những đứa càn bậy ấy!

DUYÊN-HÀ (Thái bình)

Túng làm liều. — Ở một làng kia ngày 12 tháng 5 ta vừa rồi, có một người lý-trưởng cùng mấy người tộc-biểu ý chừng túng tiền tiêu hẫn, liền đem mấy tên phu-mang sẵn rượu, đến một nhà người dân đen (hơi nặng bị) nói vu là bắt rượu lậu, rồi cùng nhau giữ cả người nhà người ấy, lại bắt gà của người ta mổ để đánh chén, sẵn rượu mang đến lấy ra uống. Tên nhập ngôn xuất quá thảo đem giải. Trong bọn có kẻ giả tình nghĩa trang gạt cùng thầy lý; cò-kè ngã giá bạc đã mười lăm nguyên. Ôi dân ngu thật! nghe đâu đã đấm miệng cho họ đi biệt, còn số lẻ chưa nộp xong. Các bác còn đe trình nữa hiểu nhỉ? Thử xem lũ một dân này là người đến thế nào đây. Ấy những nơi hương thôn, bọn ngu dân phần nhiều vẫn bị bọn áo bào na niếp một cách vô lý như thế đấy.

Cảnh-Phúc.

VIỆC KINH-ĐÔ

Thăng thưởng. — Có dụ các quan trung ngoại xuân thủ được thăng thưởng như sau này:

Thái tử thiếu phó Đông các-đại-học-sĩ quản lãnh lại bộ Thượng-thư sung Cơ-mật viện viện-trưởng đại-thần, kiêm quản Văn-thần phò mã Phúc-môn-bá Nguyễn-hữu-Bài chuẩn thăng Thái-tử-thái phó, Võ-hiển điện đại-học sĩ nhưng sung. Lại đặc cách ban cho kim-bài (một bên khắc Khải-định sắc tứ; một bên khắc Thái-tử thái-phó).

Thự Nam Ngãi Tổng-đốc Nguyễn-khoa Tân, thự An Tĩnh Tổng-đốc Tôn thất-Đàn, thự Bình Phú Tổng-đốc Nguyễn-đình-Hiến đều chuẩn tuiệt thọ Tổng-đốc. Tham-tri sung-lý các vụ Hồ-phú-Viên, chuẩn thăng thự Thượng-thư nhưng sung — Thự Tuần-phủ lãnh Thừa-thiên phủ Phủ doãn Tôn-thất-Tiêu chuẩn thực thọ phủ doãn. Tạm Quảng ngãi Tuần-phủ Tôn-thất-Chử, thự Hà-tĩnh Tuần-phủ Hoàng-Kiêm, Thị-lang lãnh Bình-bộ Tham-tri Hoàng-đại-Bình, đều chuẩn thiệt thọ. Thái-thường-tự khanh sung Quốc sử quán Toản-tu Nguyễn văn-Trình chuẩn thăng thự Tham-tri nhưng sung. Quang-lộc tự khanh lãnh Hình-bộ Thị-lang Phan-Quang chuẩn thiệt thọ Thị-lang, Án-sát lãnh Thanh-hóa Bố-chánh Ưng-Tôn, chuẩn thăng thọ Bố-chánh. Thanh-hóa Án sát Hà-thúc-Du chuẩn thăng-thọ Bố-chánh nhưng lãnh Hồng-lô-tự-khanh lãnh Thừa-thiên phủ Phủ-thừa Lê trung-Khoán chuẩn thiệt thọ Phủ-thừa, Hồng lô tự-khanh lãnh Bình-định Án-sát Tôn-thất-Ngân, chuẩn thiệt thọ Án sát, Hồng-lô-tự-khanh lãnh Phụng-hộ Phó sứ Hường-Đề, chuẩn thiệt thọ Phó-sứ. Quang-lộc-tự-thiếu-khanh lãnh Quảng-nghĩa Án-sát Ưng Trinh chuẩn khai phục tùng tam-phẩm cải thọ Án-sát. Binh-bộ Lang-trung Trương như Bính chuẩn cải thọ Hồng-lô-tự-khanh nhưng lãnh. Thự Hữu-dực vệ chưởng vệ Ưng-Đam, chuẩn tuiệt thọ chưởng vệ. Phó lãnh binh lãnh Hậu ngã vệ chưởng vệ Ng-thiện-Trị chuẩn thăng thọ Lãnh-binh nhưng lãnh chưởng vệ. Phó Lãnh Hộ-lăng vệ Lãnh-binh Đỗ-văn-Tú chuẩn thiệt thọ Lãnh-binh.

Uống thuốc phiện và giấm thanh mà tự-tử. — Vừa rồi ở trong thành (phường Phú-nhơn) tại phường ấy có người học-trò trong Quảng-ngãi ra ở trọ, ở nơi nhà kia. Người học-trò này tuổi đã lớn mà học cũng đã lâu, song thi lần nào cũng không đỗ, xem tại nơi quê quán đã hết nơi học tập nên mới đi ra đề huề nâng túi gió trăng ra đến du học tại Kinh-đô này. — Năm lụn tháng qua hao phí ngày giờ và số mà xem chàng nhứt nghệ bất thành, nên chàng đã về sạch túi gió trăng mà mãng theo du học. Đôi ba năm quê quán chẳng trở về, để thơ nhà nhắn gởi lắm lúc rồi mà cũng như không, bởi vậy mà vừa rồi đây ông thân chàng đã phải thân hành ra đến Huế để đem chàng về, lại nghe chàng có nợ nần nhiều ít ở ngoài này thì ông có đem bạc tiền ra để trả nợ, là nghĩ mấy lâu nay có lẽ tôi minh ham theo văn học lại bởi nơi Trường-an là nơi tân-quế mễ-châu, nên sinh ra lắm khoản tiêu phí bất thường, con mình phải mắc nợ thì mới đem bạc tiền ra theo. Ngờ đâu khi ông đến Huế gặp mặt chàng hỏi ra mới biết từ khi chàng đề huề nâng túi gió rằng đi ra du học nơi Trường-an thì bởi chàng biến lắm chứ du học là học đi chơi mà túi gió trăng là để đựng tình trăng gió, nên chi bao nhiêu của tiền đã mất mà cái tật cũ vẫn còn. Ông thân chàng cả giận rầy đe chàng trị phạt chàng thì chàng lại sinh tồi bất bình mà tự tìm đoản xử, thì chàng đã dùng thuốc phiện với giấm thanh mà uống, nhưng uống vừa xong thì người ta biết được lập tức đem lên nhà thương cứu trị, thì xem chừng cũng khỏi chết, ấy cũng may cho chàng. Nghe đâu khi đã cứu tỉnh tra hỏi chàng bởi có sao mà chàng lại đi tự tử, thì chàng nói bởi tuổi chàng đã lớn mà chẳng xong nghề nghiệp gì thì thà chết đi cho rồi chớ sống cũng vô ích.

Ôi! Xem chuyện này các bạn thanh niên ta cũng nên lấy đó làm dăn mình, đương cái thời kỳ tu-tiến phải nên dùi mài học tập cho thành công, chớ nên dại nết chơi bời, rồi ra tuổi lớn công không thành lại muốn chán đời như ai kia, thì chỉ thêm một trò cười cho thiên-hạ vậy.

VIỆC TRUNG-KỲ

QUẢNG-BÌNH

Một cách đi lừa. — Mới đây trong thành-phố xuất hiện ra một cách đi lừa lối mới đã có mấy nhà lầm phải cái kế xảo quyệt của chúng rồi, chúng mua những thứ nữ-trang mạ-vàng ở các hiệu kim-hoàn ở Huế rồi đem đi cầm rất rẻ, một đôi xuyến mạ một đôi vòng chỉ cầm có mười lăm hai mươi đồng mà thôi. Nhưng nay mưu gian đã bại lộ, chúng đã bị tống giam.

THỪA-THIÊN

Trọng nghĩa khinh tài. — Một đứa con gái nghèo có nhà ở phía trước nhà gare Cao-dôi, trong bốn năm năm nay bị bệnh hoạn tàn-tật đến nỗi gần như không ra hình con người nữa. Nào ai có tưởng con người ấy mà còn có lương tâm, biết trọng nghĩa khinh tài, có lẽ đời này không mấy kẻ bì.

Số là mới đây có một người đàn bà ghé vào quán của người con gái tàn-tật ấy mà uống nước. Khi ra đi vô tình bỏ quên lại ở quán ấy một cái hộp. Người tàn tật cũng vô tình không thấy. Đến hồi lâu mới thấy toan kêu để đưa lại nhưng người kia đã đi xa rồi. Người tàn tật mới mở ra xem, thì thấy 13 tờ giấy một đồng và hai giác đôi (0 p. 20) cả thảy là 13 p. 40 và một cái tờ tín chỉ. Người tàn tật không cho mẹ biết, bèn giấu đi, đợi đến khi có nhà đe người tử tế ghé vào quán mới đem ra phân phô, cho cả mọi người biết và nhờ xem cái tờ tín chỉ thì ra một cái khế cầm vườn của người ở làng Sư-lỗ (Truồi) và hứa rằng đợi người mất của trở lại thì cho.

Tiếp đó vừa có một chàng xem bộ cũng là bạng người khá mà có lẽ cũng nghe lỏng được tâm hơi chi đó rồi, cho nên vào quán làm bộ-sở là mình mất hộp và toan nhận bướm cái hộp ấy. Người con gái kia tuy là tàn tật nghèo hèn, song vẫn là khôn ngoan, liền bắt người kia khai cho đúng những đồ trong hộp, thì người kia lúng túng nói không xong phải na cái mặt xấu mà lui.

Độ trong một giờ nữa, thì người đàn bà mất hộp đã trở lại, vừa chạy vừa thở, tinh thần sảng lạc nhưng bước vào quán thì người tàn tật kia liền đã nói trước cho người đàn bà kia mừng. Người mất hộp mừng quá, nguyện lấy lại tờ văn-khế cầm vườn nhà và rửa số bạc trong hộp ấy, còn bao nhiêu thì cho người con gái.

Thử hỏi độc-giả rằng người con gái vừa nghèo vừa tàn tật kia có nhận số bạc cho ấy không???

Rửa mà không! Nào ai mãi cũng không, sau cùng chỉ lấy có một đồng mà thôi! Có đáng khen không?

SÁN-NHIÊN-ĐÀI

Tối thứ ba 7 Juillet 1925
NỮ NGỰ SỬ
Gái đâu có gái lạ đời.
Người đâu mà lại có người thông minh.

Tối thứ tư 8 Juillet 1925
GIẢ NGUYỆT-ANH BÁO CỪU
Làm gương cho bạn đàn bà
Gái son sao ruột gan già gớm ghê

Tối thứ năm 9 Juillet 1925
ĐỨC NĂNG THẮNG SỐ
Không hiểu sắc chẳng tham tài.
Cõi trần ai đã biết ai anh hùng

Tối thứ sáu 10 Juillet 1925
ANH THƯ TUYẾT HẬN
Giận chồng thôi lại mừng con,
Long chim nguyên có nước non làm bằng.

CON GÌ THÚ HƠN?

Bản-hiệu có cho thuê cả đĩa hát cùng là máy hát cho những ngài nào để tiền ký quỹ.
Bản-hiệu sắp nhận được đĩa hát mới mà Bản-hiệu mới lấy tiếng như là: Đĩa âm-nhạc, Đĩa hát Cô-đầu, tuồng Cải lương, vân vân... rất hay!!! rất ly thú!!! chạy bằng kim sắt, rất bền!!! rất rẻ!!! của nhà « Victor » có tiếng nhất hoàn-cầu.
CHANSON & Cie, HANOI

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài quyết báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các ngài quí ông nào mua thì gửi tiền cho; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ 1er hoặc mồng một tháng tây trở đi cho con.

Rượu bồ-đào:
TONIQUE TONKINOIS
Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự-nhiên in ra đây, chứ không như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ-con và người có trí khôn thì không ai có thể tin được!

Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ kẻo nhầm lo!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng:

Chiếu nay đã được phòng của MONTÈS qui ông, có chế nên một thứ rượu bồ đã dâng ngự dùng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thì gửi cho qui được phòng chủ-ông để ở thanh-giá.

Khâm thử.

啓定三年五月初七日內奉閣
批茲據河內大藥房貴主
有製得酒飲試用頗佳先
嘉獎着錄賞藥房主所
以示鼓勵欽此
內閣恭錄

„Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ: 2 $ 25 một chai lớn; từ ... chai giá lớn có trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít.*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS
54, Phố Tràng-tiền, 54,
HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang tư tờ báo này.

GRANDS MAGASINS RÉUNIS
PHỐ PAUL-BERT. — HANOI

Các thứ đèn giấy thuần sắc hay là tạp sắc. Đáy bằng giấy bồi. Cao 19 c/m		0 fr. 40
Đèn quả bóng Tạp sắc	1 fr. 30	1 fr. 80
Pháo cây bông RUGGIERI 1.350, 1.010, 750, 500, 350 et 275 fr. 00		

Lửa Bengale đỏ và xanh

0	1	2	3	4
2 fr. 00	2 fr. 50	3 fr 50	5 fr. 00	7 fr. 00

Pháo thăng thiên (Comète, Queue Sifflet, etc.)

16	18
10 fr. 00	11 fr. 00

Téléphone N° 136 — Boite postale N° 40 — Ad. Tél. MAGAREUNIS

Agents generaux en Indochine: CHARRIER, ..., ... & Cie
PARIS — SAIGON — HAIPHONG — HANOI

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Bệnh đi rửa, xưng dạ dầy, đau dạ dầy, ăn không ngon, ngủ không yên, khó tiêu. Có thể sinh ra các bệnh khác nữa.

Muốn khỏi các bệnh ấy thì nên dùng thuốc :

Elixir Tridigestif

có các chất Pancréatine, Diastase và Pepsine.

Giá mỗi chai : 1$40

Có bán tại : Nhà Ba chuông, Hanoi

Ân trọng tái sinh

Những người khôn ngoan tài giỏi thường khoe rằng : Sự đời cái gì cũng bắt cần thiếu cái chết nữa thôi, thì mà cái chết tôi đã biết qua.

Nguyên tôi bị bệnh đau tức kinh niên uống nhiều thuốc mà không khỏi, khi tôi bị cảm nặng chẳng nhập lý cơm thuốc không nạp đờm xuyễn kéo lên, bỗ hải sang dương, chân tay quyết lãnh tôi nghe trong mình đờm kéo lên ngực cao lắm, cổ thở sò sè. Hiện bấy giờ, vợ tôi và sáu con tôi ngồi trước mặt, thì tôi còn lòng nào, sau đờm lên tắc hầu, mê mẫn ngực đi vợ con khóc lóc mà không biết khi tôi ngất đi, hình như giấc ngủ chiêm bao, khi lên nải lên non chơi bời, là thơ thẩn ở ngoài đường xá. Ngoảnh lúc bấy giờ ông vỗ vợ tôi lên đến ông « Tam-tinh y-quan » ở phố Mã-mây, số 4 Hanoi đem thứ thuốc Tạo-tuyệt xuống chữa, thì cái đờm họ xuống dần dần, đến sáng mấy tinh dần ra, tôi chắc ra phẩn chất cả mười phần sao lại sống, ơn ấy thật là tái sinh. Vậy có mấy nhời đăng lên báo cảm ơn, để tỏ tấm lòng mình ta.

Tên tôi là Trần-đình-Thâm)

Entrepreneur N°91, rue de Negrel Hanoi

NHÀ BA-CHUÔNG

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Trong những độ trời nóng, thời tiết thay đổi, thường gây nên bệnh ghịp.

Mắc bệnh ghịp, thường sốt hè, nhức đầu, đau ở khớp xương.

Muốn trị bệnh ghịp, chỉ có một thứ thuốc, là :

Cachets du Docteur Rascol

0$60 một ống sáu cachets

NHÀ BA-CHUÔNG

TỨC LÀ HIỆU BÀO-CHẾ MONTÈS

54, Phố Paul-Bert, Hanoi

Thay huyết mới.

Trị bệnh mất máu, khi huyết suy yếu thân thể mỏi mệt gầy còm, hay vì kém huyết sinh ra rạo phổi làm cho hay ho vật uống thuốc này rất dễ, vì có mùi thơm không có lợm giọng bao giờ !

Bài thuốc này có hội-đồng các quan Thầy-thuốc chứng-chỉ là hay.

Ấy là :

Thuốc nước bổ huyết

MÁU BỔ 1$40

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT CÁCH-NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RÙNG

NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hoặc ống, hoặc viên

Thứ tốt và các thuốc-độc. Phép toán dùng một thứ thuốc này.

Gửi bán tại tất cả các nhà bào-chế

Nhà chế thuốc LAROCHE, 22-24, Rue Philippe de Girard — PARIS.

THUỐC LẬU (SANTAL MONAL)

Bệnh lậu (Blennoragie) thì ai cũng biết, hễ điều-trị không khéo thì nó hóa ra một thứ bệnh nặng là bệnh kén (prostate), nghĩa là nó sưng một cái hạch ở dưới bàng-quang. Người bị lậu đã thành kén thì thường muốn đi đại tiểu tiện mà không đi được, hay mỏi đùi, đau lưng, đi cũng đau ngồi cũng khổ mà nhất là khi ngồi xe thì lại khổ hơn nữa. Khi đi đại tiện mà có rận thì ra một thứ phân loãng hơi vàng vàng xanh mà cũng có khi lại dính một tí máu. Sự đó là thường bởi muốn đi tiểu tiện quá hóa sinh ra thế.

Cái chứng bệnh ấy có thể chuyển sang bệnh nặng đến nỗi ốm yếu đi và mất sinh con đẻ cái nữa. Xưa kia, bệnh ấy rất là khó chữa. Nhưng ngày nay chữa lại rất là dễ, [illegible] nó làm cho khỏi mắc phải bệnh lậu kén, hay những chứng bệnh khác nữa trong khi đau lậu. Thuốc *Santal Monal* này làm cho nước tiểu thành ra xanh, và có nhiều tinh chất riêng và rất bổ, lẫn vào nước tiểu để rửa những tỳ thận ở bàng-quang, nhờ thế bệnh lậu tức thì khỏi hẳn và không sợ bệnh gì sinh ra được nữa.

Vậy thì khi mới mắc bệnh lậu phải nên dùng ngay thuốc *Santal Monal*.

Ở các hãng bào-chế lớn đều có bán cả.

2058

PURGATIF

Thuốc-xổ hiệu LE ROY

là thuốc của quan thầy ngoại-khoa LE ROY bào-luyện chế ra hồi năm 1708.

Từ năm ấy tới bây giờ, thì thuốc bài đăng, càng ngày càng hay hiệu, danh truyền khắp cả thế gian, nhất là trong mấy xứ nóng nực.

THUỐC XỔ LE ROY dùng uống mà ngừa phòng các bịnh đau trong gan, các chứng rét, thì hiệu-nghiệm lắm.

CÒN THUỐC VIÊN LE ROY để Khi trong bụng đa hàn-nực, ăn uống Không tiêu, trột đa đau bụng, thì uống xổ hay lắm.

Ở Saigon, tại tiệm thuốc ông **SOLIRÈNE**, bào chế sư hạng nhứt, trử bán, Không chỗ nào Khác có.

Tại PARIS, thì tiệm ở Rue de Seine, số 54

LE ROY

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

Thuốc DÉPURATIF SENSAL dùng để trị các bịnh ngoài da, thì giết hiến hiệu, giải bịnh giỏi mà nào cũng chữa khỏi, như bịnh giẻo các khớp xương, lâu ra có lỗ chảy nước, rồi mà sinh ra các chứng bịnh, giẻo đau đau ăn có huyết sấu, đau thận, bóng gân, có bịnh ký

Thuốc này cũng là một thứ thuốc độc cần có bổ để trị những bịnh có bịnh dương như có phá ra

Trước khi ăn cơm, mỗi bữa uống một thìa giấp. Trẻ con không uống được thuốc này mỗi lọ giá . . . . . 1$50.

Hiệu bào chế CHASSAGNE *59, Phố Paul Bert, Hanoi*

PHẤN SUDOL

Rôm sẩy là bởi các hạch trong da phát hiện mồ-hôi nhiều quá mà sinh ra. Rôm sẩy sinh ra ngứa ngáy, khó chịu nhất là ban đêm.

Có cách chữa rôm sẩy, hiệu diệu nhất, là bôi nước có phấn SULIBOR và các miếng phấn

SUDOL một gói giá **0$50**

Dùng ba thứ ấy để chữa ngay

Hiệu bào-chế CHASSAGNE, *59, Phố Paul Bert, Hanoi*

Garage Bobillot

7, Boulevard Bobillot, 7

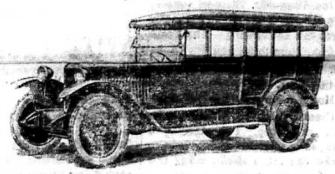
HANOI

Cần một người cai biết mạ kền thiệt giỏi.

Ai lành nghề thì đến đây mà hỏi.

GRAND GARAGE AVIAT

Muốn làm giàu, nên làm nghề vận-tải bằng xe ca-i-ông.

ERLIET « LAVAL » vừa rẻ tiền, lại vừa bền.

Nay mai sẽ mở một xưởng thiệt to ở góc phố Khâm và phố Gambetta

ƯU CỦA ÔNG CỐ DANH TIẾNG LAROCHE CHẾ RA HIỆU LÀ

QUINA-LAROCHE

THUỐC UỐNG BỔ TANG PHỦ VÀ TRỊ BỊNH RÉT CHẾ RA BỞI CÂY THUỐC QUINQUINA

CÁCH DÙNG

COBAR VÀ CÔNG-TY

C. J. BONNET

là hiệu tơ lụa tốt hơn cả

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kế-nghiệp

Lập tự năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-Hàng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 89

NÊN ĐẾN BỔ MÀ HỎI :

ELIXIR HISTOGÉNIQUE *Thuốc nước . . . .* Giá : **1$25**

GRANULÉ HISTOGÉNIQUE *Thuốc hạt . . . .* Giá : **1.25**

Đều là thuốc bổ để trị bệnh lao, bệnh ghịp và các bệnh đau phổi rất hay. Người lớn trẻ con đều dùng được cả.

DÉPURATIF RIBAL. *Thuốc tẩy huyết và tiêu độc (là thường gọi là thuốc lọc máu) trừ các bệnh đau xương đau mình, mụn mọc ở mặt, trứng cá, v. v. . . . .* Giá : **1$30**

SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống một thìa to . . . . . .* Giá : **1$25**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay

TENTEZ LA FORTUNE

ouvrez lui votre porte

VỚI 15 QUAN, QUÍ KHÁCH CÓ THỂ ĐƯỢC

500.000 quan

Muốn được thì mua

Một cái vé PANAMA có rút số

Đồng 15 quan các dẫn rồi về sau đúng 1 năm 15 tháng mười tháng 20 quan, theo như lời ngày 12 mars 1900 thiệt là chắc chắn cho người mua.

Thiệt đúng số đầu thì quí-khách nhận ngay được một số và được đợi ngày cuộc rút số kỳ cho đến khi số mình được trúng lại thôi. Mà PHIẾU PANAMA được trúng thì được tiền là 500.000 cho đến 1.000 quan, hay là về sau cũng được hoàn lại 480 quan.

Thiệt là một sự để dành rất chắc chắn và lời nhiều

Có đến 200 triệu quan về số được trúng số

Mỗi kỳ sẽ số các người lại nhiều được bán kể những số trong không, mất tiền. Mỗi năm có 4 kỳ sẽ số vào những ngày :

15 FÉVRIER, 15 MAI, 16 AOUT và 15 NOVEMBRE

Muốn dự cuộc số số thì xin gởi ngay 15 quan đến nhà

BANQUE NOUVELLE, 8, Rue Papère, MARSEILLE (France)

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)